

گزارش جلسه کمیته بررسی مسائل ارزی انجمن صادرکنندگان

کمیته تخصصی ارزی در تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۲۵ با حضور تعدادی از اعضای انجمن صادرکنندگان اصفهان تشکیل گردید و موضوعات زیر بررسی گردید:

- ۱) وضعیت شرکت‌های مشمول بند یک ماده ۸ و محدودیت‌های رفع تعهد ارزی (فولاد، پتروشیمی، فلزات رنگین)
- ۲) تشریح فرآیند واگذاری مستقیم ارز حاصل از صادرات
- ۳) مشکلات اختلاف نوع ارز در معاملات
- ۴) ملاحظات اجرایی حواله‌های ارزی
- ۵) نسبت فروش مستقیم و غیرمستقیم ارز شرکت‌های بند ۱ ماده ۸
- ۶) وضعیت فروش اسکناس با اظهارنامه جهت رفع تعهد ارزی
- ۷) تشریح فرآیند رفع تعهد ارزی به روش فروش غیرمستقیم ارز
- ۸) بررسی بدهی‌های ارزی سنوات گذشته
- ۹) مغایرت اطلاعات میان سامانه مودیان و بانک مرکزی
- ۱۰) واردات بدون انتقال ارز و ملاحظات مالیاتی

وضعیت شرکت‌های مشمول بند یک ماده ۸ و محدودیت‌های رفع تعهد ارزی (فولاد، پتروشیمی، فلزات رنگین)

در ابتدای جلسه، رئیس کمیته ضوابط مربوط به شرکت‌های مشمول بند یک را تشریح کرد. بر اساس توضیحات ارائه شده، شرکت‌های تولیدی پتروشیمی، فولادی و فلزات رنگین صرفاً مجاز به واردات مواد اولیه، تجهیزات و ماشین‌آلات مورد نیاز خطوط تولید خود هستند و امکان استفاده از ارز صادراتی برای واردات بازرگانی را ندارند. در مقابل، سایر صادرکنندگان می‌توانند ارز حاصل از صادرات خود را برای واردات انواع کالاها مورد استفاده قرار دهند. همچنین روش رفع تعهد با فروش اسکناس نیز برای آنان قابل انجام است. در ادامه، نماینده یکی از شرکت‌های عضو، مشکل شرکت خود را مطرح کرد و توضیح داد که با وجود خروج کامل از فعالیت فولادی، فروش تجهیزات مرتبط و تغییر ماهیت کارخانه به تولید چدن، همچنان نام این

شرکت در فهرست شرکت‌های فولادی وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار دارد و به همین دلیل محدودیت های رفع تعهد این گروه کالایی را همچنان شامل است .

وی تأکید کرد که شرکت هیچ‌گونه صادرات فولاد نداشته و تمامی فعالیت‌های فولادی آن صرفاً در حوزه فروش داخلی بوده است. در پاسخ، رئیس جلسه اعلام کرد که اصلاح این وضعیت تنها از طریق اعلام رسمی وزارت صنعت، معدن و تجارت به بانک مرکزی امکان‌پذیر است و شرکت باید از طریق دفتر تخصصی مربوطه در وزارتخانه، اصلاح طبقه‌بندی و کدهای تعرفه مجاز خود را پیگیری کند.

تشریح فرآیند واگذاری مستقیم ارز حاصل از صادرات

بخش مهمی از جلسه به بررسی سازوکار واگذاری مستقیم ارز اختصاص یافت. رئیس جلسه توضیح داد که در این روش صادرکننده می‌تواند واردکننده و جزییات معامله را به بانک عامل رسماً معرفی کند و بانک عامل نیز می‌تواند خریدار معرفی نماید. پس از ثبت اطلاعات، شناسه یکتای معامله صادر خواهد شد. همچنین فرآیند تسویه معاملات تشریح شد. بر این اساس، مبلغ ریالی خریدار تا زمان تأیید دریافت ارز مسدود می‌ماند و پس از تأیید، وجه مستقیماً به حساب صادرکننده واریز می‌شود. پس از پایان معامله نیز هر دو طرف باید طی مکاتباتی با بانک عامل، خاتمه عملیات را اعلام کنند تا فرآیند تسویه به طور کامل نهایی شود .

در ادامه، رئیس جلسه تأکید کرد که نرخ فروش ارز در روش مستقیم کاملاً توافقی است و الزاماً تابع نرخ‌های اعلامی بانک نیست. وی با اشاره به نمونه‌ای عملی اظهار داشت که در برخی موارد، به دلیل اطمینان واردکننده از دریافت ارز، معامله با نرخ بالاتر از نرخ اعلامی بانک نیز انجام شده است. بنابراین، قیمت نهایی تابع توافق طرفین و شرایط بازار خواهد بود.

مشکلات اختلاف نوع ارز در معاملات

یکی دیگر از موضوعات مطرح‌شده، اختلاف میان نوع ارز ثبت‌شده در سفارش واردکننده و ارز در اختیار صادرکننده بود.

در مواردی که اختلاف نرخ میان ارزها وجود دارد و در زمان تأمین ارز اختلاف جزیی به علت ریت تبدیل ارزها در سیستم بانک به وجود می‌آید، امکان توافق خارج از سامانه بانکی میان طرفین برای جبران این اختلاف وجود دارد تا نیازی به تغییر شناسه‌های بانکی و طی کردن فرآیندهای زمان‌بر اداری نباشد.

ملاحظات اجرایی حواله‌های ارزی

در بخش دیگری از جلسه، بر ریسک‌های مرتبط با حواله‌های ارزی تأکید شد. پیشنهاد شد حواله‌ها در ابتدای هفته کاری بین‌المللی، به‌ویژه روزهای دوشنبه، انجام شوند تا از توقف عملیات به دلیل تعطیلات پایان هفته کشورهای مقصد جلوگیری شود.

نسبت فروش مستقیم و غیرمستقیم ارز شرکتهای بند ۱ ماده ۸

در پاسخ به پرسش اعضا درباره درصد فروش مستقیم و غیرمستقیم ارز، اعلام شد که این درصدها ثابت نیست و بر اساس جایگاه هر واحد در زنجیره تولید تعیین می‌شود. در برخی از موارد صادرکننده ابتدا باید بخش عمده ارز خود را از طریق تالار عرضه کند تا امکان استفاده از سهمیه فروش مستقیم برای بخش باقی‌مانده فراهم شود.

وضعیت فروش اسکناس با اظهارنامه جهت رفع تعهد ارزی

بانک مرکزی قبلاً توسط بانکهای عامل نسبت به خرید ارز از صادرکنندگان اقدام می‌کرد و تمامی بانکهای عامل نماینده بانک مرکزی با قیمت یکسان اسکناس می‌خریدند اما دیگر همانند گذشته بانک مرکزی خریدار مستقیم اسکناس نیست و خرید اسکناس توسط بانکهای عامل و از منابع ریالی خودشان با نرخ‌های متفاوت انجام می‌شود.

به گفته وی، این روش در شرایط فعلی جذابیت اقتصادی چندانی ندارد و عمدتاً برای رفع تعهد برخی کوتاه‌های قدیمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. همچنین برای برخی شرکتهای ماده ۸ بند ۱، تحت شرایط خاص امکان فروش اسکناس با نرخ نزدیک به نرخ تالار فراهم شده است.

تشریح فرآیند رفع تعهد ارزی به روش فروش غیرمستقیم ارز

در این روش، صادرکننده ارز خود را در اختیار صرافی بانک قرار می‌دهد، گواهی مربوطه را دریافت می‌کند و قیمت مدنظر خود را از دامنه اعلامی بانک انتخاب و به او اعلام می‌نماید. بانک عامل به نمایندگی خریدار ارز را به حراج می‌گذارد و سپس سامانه هوشمند تالار بر اساس عرضه و تقاضا، خریدار مناسب را انتخاب کرده و پس از انجام معامله، مبلغ ریالی به حساب صادرکننده واریز می‌شود.

بررسی بدهی‌های ارزی سنوات گذشته

یکی از مهم‌ترین مباحث جلسه، بررسی مشکلات صادرکنندگانی بود که از سال‌های گذشته دارای تعهدات ارزی رفع‌نشده هستند.

در این بخش، مدیرعامل شرکت اکمال صنعت، مشکل شرکت خود را در خصوص بدهی ارزی مربوط به سال ۱۳۹۷ مطرح کرد و اعلام نمود که این بدهی مانع استفاده شرکت از تسهیلات بانکی شده است.

رئیس جلسه توضیح داد که در سال‌های گذشته امکان استفاده از طرح «مصالحه ریالی» وجود داشت و صادرکنندگان می‌توانستند با پرداخت مبلغی مشخص به ازای هر دلار، تعهدات خود را تسویه کنند؛ اما این امکان از سال ۱۴۰۱ به بعد متوقف شده و در حال حاضر تنها راه رفع تعهد، تأمین ارز واقعی است که هزینه بسیار بالایی برای صادرکنندگان ایجاد می‌کند.

در ادامه، به یک راهکار موقت نیز اشاره شد که بر اساس آن، برخی واردکنندگان کالاهای اساسی و مواد اولیه که کالای انان تا تاریخ ۹ خرداد ۱۴۰۵ در گمرکات کشور قبض انبار شده اند با پرداخت هزینه ای در سامانه جامع تجارت کوتاژ خود را باز کرده و امکان تأمین ارز و رفع تعهد ارزی آن کوتاژ صادراتی با استفاده از واردات را خواهند داشت. با این حال اعلام شد که درگاه اجرایی مربوط به این موضوع هنوز فعال نشده و با استفاده از این روش نیز موجب برخورداری از معافیت مالیاتی نخواهد شد. اعضای جلسه همچنین به هزینه‌های سنگین دموراژ و توقف کالاها در بنادر، ناشی از طولانی شدن فرآیندهای اداری، اشاره کردند.

در ادامه بررسی پرونده شرکت اکمال صنعت که امکان اخذ تسهیلات به سبب بدهی ارزی را نداشت کارشناس اعلام کرد که برای بهره‌مندی مجدد از خدمات بانکی، رسیدن به حداقل ۸۰ درصد رفع تعهد کافی است و نیازی به تسویه کامل بدهی وجود ندارد.

بر همین اساس، پیشنهاد شد شرکت به جای تأمین کل بدهی باقی‌مانده، تنها بخشی از آن را رفع تعهد کند تا امکان استفاده مجدد از تسهیلات بانکی، ضمانت‌نامه‌ها و سایر خدمات بانکی فراهم شود.

وی همچنین به ورود دستگاه‌های نظارتی و تعزیرات در خصوص بدهی‌های ارزی اشاره کرد و هشدار داد که احتمال از سرگیری برخوردهای قانونی با صادرکنندگانی که تعهدات ارزی سررسید شده دارند، وجود دارد.

Isfahan Exporters Association

مغایرت اطلاعات میان سامانه مودیان و بانک مرکزی

سازمان امور مالیاتی از سال ۱۴۰۳ مبنای بررسی رفع تعهد ارزی را اطلاعات سامانه مودیان قرار داده و دیگر اطلاعات بانک مرکزی را ملاک عمل قرار نمی‌دهد. بر این اساس، ممکن است صادرکننده در سامانه جامع تجارت رفع تعهد کامل داشته باشد، اما سازمان امور مالیاتی درصد بسیار پایین‌تری را برای وی ثبت کرده

باشد. یکی از دلایل اصلی این اختلاف، عدم پذیرش تخفیف‌های صادراتی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ از سوی سازمان امور مالیاتی است.

واردات بدون انتقال ارز و ملاحظات مالیاتی

در ادامه، موضوع واردات بدون انتقال ارز مورد بررسی قرار گرفت. رئیس جلسه ضمن اشاره به امکان انجام این نوع واردات، نسبت به ریسک‌های ناشی از قوانین مبارزه با پولشویی و مقررات مالیاتی به دلیل عدم شفافیت نحوه بررسی منشأ ارز اینگونه واردات و عدم وجود بخشنامه معافیت مالیاتی بابت این گونه واردات هشدار داد و تأکید کرد که در صورت مشخص نبودن منشأ ارز، سازمان امور مالیاتی ممکن است منشأ تأمین منابع را مورد سؤال قرار داده و مطالبه مالیات کند.

در جریان این بحث، یکی از اعضا پیشنهاد استفاده از ظرفیت‌های قانونی مربوط به سرمایه‌گذاری سهامداران را مطرح کرد، اما کارشناس توضیح داد که اجرای این راهکار مستلزم بلوکه ماندن عمده سرمایه برای مدت طولانی (۲ سال) است و با شیوه متداول فعالیت بسیاری از فعالان اقتصادی همخوانی ندارد.

مشخصات جلسه:

عنوان جلسه: گزارش جلسه کمیته بررسی مسائل ارزی انجمن صادرکنندگان

رئیس کمیته: خانم منیره صباغ / خزانه دار انجمن صادرکنندگان استان اصفهان

تهیه کننده: انجمن صادرکنندگان استان اصفهان

همه‌نگار کننده: خانم الناز پرویز / دبیرانجمن صادرکنندگان استان اصفهان

خانم مریم انواری / کارشناس اجرایی انجمن صادرکنندگان

تدوین: خانم فاطمه تنورساز / کارشناس تولید محتوا انجمن صادرکنندگان

تاریخ جلسه: ۱۴۰۵/۰۵/۲۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۶/۰۹

Isfahan Exporters Association

کلیه حقوق محفوظ است.